

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben nazonoz norden:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszasadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 2 kr.

NAGYVÁRAD, június 3.

A választások tisztasága.

Alább országgyűlési rovatunkban közöljük a képviselőház meg-megszakított s újból fölvevő tárgyalását a választások körül előfordult visszaélések megtorlása ügyében.

Ez a törvényjavaslatnak való neve, a másik, amelyet úgy ráaggattak, mint a Paprika Jancsi színházában a színes rougot Bolond Marczira, csak arra való, hogy eltakarja szegénynek a szegényét. Mert tudnivaló dolog, hogy ennek a javaslatnak az apja Tarnóczy, anyja a korrupció, szülőhelye Nyitra, Stomfa és Girált, no meg még egynehány sok hely széles e milleniumos hazában.

Az az országra szóló megbotránkozás, mely ama hirhedt választások törvényt s tisztességet lábbal tipró visszaélései következtében oly félreérthetetlenül kifejezésre jutott, elodázhatatlan köteletségévé tette kormánynak s pártoknak, hogy valamelyes orvoslásról gondoskodjanak.

Meg is tették. De nincs köszönet benne. Tarnóczy, Bartal, Szibenliszt valósággal ártatlan csecsemők ahhoz képest, amit ez a kormány ebben a javaslatban törvény erejére emelni szándékozik.

Számtalanszor utaltunk már e monstruózus dolgokra, amelyek a választók alkotmányos jogait, a szabad és független

választásokat komolyabban fenyegetik, mint maga az önkény, az abszolutizmus. És ismét vissza kell térnünk rájuk.

A Bánffy-kormány s benfenteséinek furfangja ennél nyilvánvalóbbá még soha sem lett. Ennek feltüntetésére nem szükséges a bizonyítékok s érvek hosszú sorát fölhoznunk, elég utalnunk arra, hogy a kormány mindenütt elejét veheti az ellenzéki választók panaszának, ellenben ő a pártbelieivel minden ellenzéki választást megsemmisíthet. Ott van ennek módja s eszköze benn a törvényjavaslatban.

Csodálatos elernyedtségre mutat, hogy ily merénylettel szemben az ellenzék úgy szólván lerakta a fegyvert, amaz ellenzék, amelyet a költségvetés tárgyalásánál obstrukcióval vádoltak. Sőt mi több, az ellenzék ama része, mely, ő tudja miért, a kormány szekerét tolja, vagyis a Kossuthról elnevezett párttöredék még ebben a kérdésben is, a kormányt s pártját támogatja.

Eötvös Károly, aki megteremtette a függetlenségi szívvvel takarózó kormánypártot, ma hosszadalmas beszédben kijelentette, hogy elfogadja a törvényjavaslatot, de kéri a kormányt utasítani, hogy a választójog reformjára nézve javaslatot terjesszen elő. A ki ebben nem látja ama bizonyos mesebeli róka furfangját, az valóban kételkednék Eötvös Károly eszében.

Ily körülmények között a most tárgyaláson lévő törvényjavaslat sorsa felől senki sem lehet kétségben, még ha birt is volna annyi jó hiszeműséggel, hogy a a stomfai s nyitrai furfangok törvényesítését elképzelhetetlen fonákságnak vélte legyen. És ezt sem Eötvös Károly, sem a Kossuth-párttöredék jellemzett eljárásának a következménye, hanem annak, hogy a képviselőházi pártok egyetértéssel maguk sem veszik komolyan — egyes egyének kivételével — a választások tisztaságát, márészt pedig akár nyíltan, akár titokban, de minden áron megakarják gátolni oly pártok alakulását, melyek egyes egyedül a választások szeplőtelen tisztaságában keresik s találják létjogosultságukat.

Ilyen helyzetet teremtett a most tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat az országgyűlési képviselőválasztások kuriai elbírálásáról.

A részletes tárgyalásnál fog majd eldőlni, vajjon lehet-e még szabad és tiszta választásokat remélni Magyarországon. Megvalljuk nyíltan, hogy még az eddigiek után föladtunk minden reményt erre nézve. Adja Isten, hogy csalódjunk.

Annál szilárdabb azonban a hitünk az iránt, hogy a korrupció, az általános végromlás bekövetkezését a magyar nemzet ép lelke, józan esze és tiszta erkölce meg fogja gátolni és majdan ősi erényé-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Komló-szimpatia.

Irta: Prigl Olga.

Teljes életemben hódoló tisztelője voltam a növényvilágnak, kezdve a Maréchal Niel rózsától az utszéi katángkóróig, a nemes platántól a Körös partján gubbaszkodó reves fűz girbe-gurba derekáig. Azonban mindenkiféle a komló birta legerősebb rokonszenveimet. Igen, ez a karesu, hajlékony, indaszerű palánta, mely oly szeretetteljesen karol át mindent, mit utjában talál, míg zöld fűrtözetét csendesen ingatja az estvéli szellő s édes, mámorító illat kél körülötte . . .

. . . A komlóról jut eszembe:

— Évekkel azelőtt sorsom egy felvidéki kis városba vetett. Mint egészen ismeretlen, — egykedvűen jártam-keltem az utcákon végig, figyelmemet csupán a mellettem elmaradó házak falára irányítva, melyeken azt a kistáblát kerestem, hogy itt és itt egy butorozott garson lakás volna kiadó.

Egyik fordulónál hatalmas ezégtábla, öles, élénkzöld színre festett betűkkel, — keltette fel érdeklődésemet. — »Komlódi Benjámín sörfőzője és sörmérője a »Komló«-hoz» — ezt hirdették a méltóságteljes hieroglifek. Nagyobb hatás kedvéért a ezégtábla közepéről egy jókora sörsörös csüngött, megkoszorúzza friss, illatos komló-ággal.

Kedvesen lepott meg a dolog, s a meghatótságnak egy bizonyos nemével léptem a a házhoz közelebb. S mi nagy lón örömmöm, mikor rajta azt a keresve keresett czédulát is felfedeztem, melynek kedvéért már közel két órája koptattam a cipőm talpát. Minden további habozás nélkül ajtót nyitottam s bemutattam magamat reménybeli házigazdámnak.

Komlódi Benjámín a legelőzékenyebben fogadott, úgy hogy én már aznap éjszaka új lakásom ugyancsak komlóval befuttatott ablakából nézhettem a csillagos eget.

Valami édes, borongós költői hangulat fogta el egész valomat. Úgy éreztem, mintha a suhanó alkonyszellő a muzsa csókját lehelné homlokomra. Agyamban szebbnél szebb gondolatok fogamzoltak s kergették egymást. Már papirost, czeruzát kerestem, — az eszméket megrögzítendő — mikor egyszerre lágy, fülbemászó hang üt meg dobhartámat.

Álom vagy való?

Az ablakhoz rohantam.

A nagy sörsörös pince előtt egy takaros kis lugas sötétlett; onnan hallatszott ki az égi melódia.

Vajjon ki lehet? — töprengtem magamban — felesége, leánya Komlódi uramnak? Már akárki, de gyöngy egy torka van!

Figyelő álláspontot foglaltam el s szememet a világért sem vettem volna le csak pillanatra is a filegóriáról. Végre ruhasuhogás, harasztörögés, — s egy karesu fehér ruhás alak suhant el az ablakom előtt. Kendőjét épp akkor

rántotta ki köténye zsebéből s vele egy kis négyzetes papirdarabkát, mely ott maradt a földön fekvé.

. . . Egy gondolat s én kívül voltam az ablakon, a kis lejtett papiros meg a kezemben.

Hirtelen a zsebembe rejtettem s a lugas felé fordultam. Gyufa nem volt nálam, bár hogy kutattam s forgattam összes zsebeimet, pedig a kíváncsiság szörnyen bántott. Ugyan mi lehet arra a szelet papirkára felírva, mert, hogy betűk voltak rajta, annyit csak ki tudtam sütni a holdvilágnál.

Bizonyosan szerelmes a kis fülemüle!

Légyott-adás talán, míg a papa kaszinóban van, jól van, értek mindent!

Igy képzeltem én. De vajjon ki lehet a Rómeó? — Milyen érdekes! Hanem miért nincs már itt. Hátha más találta volna meg ezt a kis czédulát.

Elővettem s nézegettem.

Ej be furesa, hogy éppen az én ablakom alatt vesztette el. Ha ismerne, gondolnék valamit, de így — — — különös! No de nyitjára jövök a dolognak, akármibe kerüljön. Ma ugyanis olyan hangulatban vagyok, hogy akár regényhősnek esaphatnék fel.

Egy homályos sarokba húzódtam. Nem sokára léptek nesztét hallottam a közelbe. Visszafojtottam lélegzetemet. A léptek hol mellettem hol megint távolabbról hallatszottak. Közben a lugasra fölfuttatott komló levelei meg meg zörögtek, mintha csak valaki tépné őket.

Szétvettem az egymásba kuszált indákat

vel, atyáitól örökölt hagyományos tisztességével minden fufangon diadalmaszkodni fog.

Ennek be kell következnie.

Akkor azonban épp azok ellen fog fordulni majd ez a javaslat, ha csakugyan törvény erejére emelkedik, akik ma annak legnagyobb szószólói s akik benne alapjában megingott uralmuk egyedüli horgonyát látják.

A pápa Olaszországról.

XIII. Leó pápa — daczára a vatikán és a Qavirinal közötti viszonyoknak — éppen oly sokat tesz Olaszországról, mint elődei tettek. Mikor az adnai vereség hírt vette, elhalasztotta a hálaadó isteni tiszteletet, melyet koronázási évfordulója alkalmából akart tartani. Később megindult a gyűjtés az elesettek családjainak felségelésére; — a pápa volt az első, aki nagyobb összeggel járult hozzá. Most pedig arról értesíti az »Osservatore Romano« a kath. világot, hogy levelet írt XIII. Leó pápa Menelik királynak, amelyben arra kéri az abyssinaiak győzelmes uralkodóját, hogy bocsássa szabadon a kezei közt levő olasz foglyokat. A pápa e levelet Macario vicariussal küldte el Abyssiniába.

A pápa Magyarországról.

A szentatya május hó 29-én fogadta dr. Hornig Károly báró, veszprémi püspököt, dr. Frankó Vilmos cz. püspököt. Ez alkalommal ő szentsége újból kifejezte nagy szeretetét Magyarország iránt, egyúttal pedig ama reményét, hogy a nemes magyar nemzet újból ama nemes hivatásának magaslatára fog emelkedni, mely neki a múlt századokban mint a kereszténység s polgárosultság védőbástyájának osztályrészt jutott.

Ezután röviden az ismeretes enciklikában kifejtett gondolatokat ismételte, megjegyezve, hogy mindezt nem tette másért, mint hogy lássák, mit érez és tart ő Magyarországról. Mindenkor kedves volt előtte a hazánk ősi dicsőségéről való megemlékezés; és csak tőlünk függ, hogy ez ősi dicsőségnek hű őrei legyünk azál-

tal, hogy sohasem tágitunk egyházunk szent jogainak megvédésében. Azért jogos, ha bízom a magyar nemzetben és Magyarországról a legjobbat remélem.

E lelkes és szeretetteljes szavak mintegy megíjtották Szentséges Atyánkat, kinek apostoli szívében Magyarország nem csekély helyet tölt ki. Ha azonban még ez sem győzne meg valakit Szentséges Atyánk nemzetünk iránt való nagy szeretetéről, úgy kétségtelenül ama könyvek, melyek a bucsu pillanatában szemekben csillogtak.

A magyar nemzet bizonyára csakis szeretettel viszonyozhatja ezt a véghetetlen szeretetet.

A milleniumi hódolás.

Az egész országból gyülekeznek már a diszbandériumok Budapesten, melyet a június 5—8-ig terjedő ünnepek alatt egyfelől az apostoli korona, másfelől a szent korona viselője előtt az ezeréve itt megtelepedett magyar nemzet hódolatát fogják bemutatni.

A két legnagyobb ünnepség lesz a korona átvitele az új országházba és a diszfelvonulás a király előtt. Ez utóbbinak előzetes képét nyújtják a következő intézkedések:

1. A bandérium a vérmezőn rendezkedik; a bandérium tagjainak lovai a lánczidon, alaguton és Attila-utcán át juthatnak a vérmezőre. Azon bandériumi tagok, akik kocsin hajtatnak a vérmezőre, a lánczidon, alaguton, alagut-utcán és Krisztina-utcán át odaérkezve a vérmezőnél leszállanak és kocsijaik, amennyiben a vendégekre várakoznak, a vérmező körül a Krisztina-utcán, a vérmező-uton és Attila-utcában állanak föl, ha pedig csak odamenetre használnak, a Krisztina-köruton, országuton és Margithidon át a pesti oldalra hajtatnak.

2. Azok a diszfogatok, melyek a diszmenethez csatlakoznak és azt kísérik, az Albrecht-uton, disztéren, fortuna-utcán keresztül a Nándor-térre hajtatnak és ott reggel fél 9 órakor rendezkednek, azután egymás után a disztéren át a fejevári kapu sarkáig vonulnak ott megállanak és bevárják a vérmező felől feljövő bandériumot, amelyhez csatlakozva, azt a királyi palota elé és az egész utvonalon ki-

sérik. Ezen diszkocsik kocsisai fehér-zöld színű karszalagot fognak viselni.

3. Azok a kocsik, amelyek a várbeli tribünökhöz, ablakokhoz eljutni szándékozó és egyáltalában a menetben részt nem vevő nézőközönséget szállítanak a várba, csak reggeli nyolcz óráig fognak fölbocsáttatni és ezen kocsik a disztéren, a tárnok-utcán, Szentháromság-téren, Verbőczy-utcán és bécsi kapun át a várból kihajtatnak és a lovas-uton állanak föl.

4. A kocsiközlekedés és pedig úgy a föl- vonulási utvonalon, valamint a kocsiknak a mellékutczákból a fő-utvonatra való behajtása a következő időpontokban szüntettetik be:

a) az alagutból a lánczid felé hajtató kocsiknál reggeli 7 órakor.

b) a budai lánczidftől a gyapju-utca és váczikörut sarkáig terjedő utvonalon reggel 9 órakor.

c) a váczikörut és gyapju-utca sarkától a bécsi kapuig terjedő utakon, utcákon és ter- reken reggel fél 9 órakor.

5. Ez alól a rendelkezés alól kivételnek azok a kocsik, amelyek a várból vagy a város más részeiből a vácziköruton át az új országházhoz hajtatnak és kocsisaik karszalaggal vagy jelvényekkel vannak ellátva. Ezek a kocsik az Andrassy-ut és váczikörut sarkánál fölállított kordonon délelőtt tíz óráig bocsáttatnak át. Tíz órán tul azonban egy kocsit sem fog a váczikörutra bebocsáttatni.

6. A közuti járművek, ugymind a közuti vaspálya, villamos vasut és társaskocsik közlekedése, melyek a föl- vonulási-utvonalon haladnak, vagy azt keresztezik, reggeli 8 órakor be- szüntetendő.

7. Az új országházhoz hajtó kocsik tekintében a következő rendelkezések tételnek:

a) Az országgyűlés mindkét házának tagjai által használt kocsik, melyeknek kocsisai meggyiszin karszalagot fognak viselni a váczikörutról a gyapju- és Báthory-utcákon át hajtatnak az országház északi főbejárata elé és a Szalay-utcában és ennek jobb- és baloldali mellékutczáiban foglalnak állást.

b) A diszmenetet kísérik diszkocsik a bandériumnak az alkotmány-utcába való bekanyarodása után a középső főbejárattól állanak meg és a bennülők kiszállása után a Báthory-utcán, hold-utcán, Széchényi-téren, a nádor-utcába hajtanak és ott az újbóli föl- vonulásig az udvari diszhintók után sorakozva várakoznak.

c) Az országház épületébe meghívott vagy belépő-jegygyel bíró vendégek kocsijai, melyeknek kocsisai fekete számmal és a főkapitányság pecsétjével ellátott, a mellén viselendő fehér vagy piros jelvényvel lesznek ellátva, az országház északi bejárata, vagy az országház- téren levő valamelyik épület vagy tribün elé hajtanak és a vendégek kiszállása után a nádor- utca felé távoznak.

d) Egyéb karszalaggal vagy jelvényvel nem bíró kocsik az országház előtti térre be nem bocsáttatnak, hanem a Báthory- és Nádor- utca sarkán megállítatnak és a vendégek kiszállása után a Nádor- utcán át elhajtatnak.

8. Az egész utvonalon mentén katonaság fog hol sűrűbb, hol ritkább sorfalat képezni, mely sorfalon belül a székesfőváros különféle egyesületei és testületeinek tagjai, valamint a felső- és középső iskolák tanuló ifjúsága által képezett polgári sorfal fog a székes- főváros tanácsa által megállapított és az illetőkkel közölt helyeken és számba fölállani. Ezen egyesületek tagjai a székesfővárosi tanács által megállapított jelvényeket tartoznak viselni láthatólag. Az összes sorfalat képező egyesületek és pedig:

hogy tájékoztatásul egy kissé kitekinthessek. Abban a pillanatban valaki jól meghuzza az orromat kívülről.

Ez sok volt regényes hangulatnak.

— Kérem! — szólaltam föl önértzetesen.

— Á Brecznalban ur, bocsánat, örülök, hogy van szerencsém! Hát már megint leskelődünk a Viktória után?

— De kérem én nem — — —

— Sohse teketóriázzék, tudom én kivel van dolgom, megösmérem a hangjáról is, azért hogy egy el szeretné változtatni. Jól hallok én! Hát hazakéredzkedünk, aztán meg visszaszö- künk. — Még jó, hogy éppen ma este jutott eszembe ez a komlóvirág-szedés. Persze hát már itt is az ideje, megvénül, elmegy a szaga.

— Aztán kit találok itt!

— No csak jöjjön kedves barátom — biztatgatott érdemes házigazdám, s daczára minden mente, etődzésemmek, hiába protestáltam, hogy én nem vagyok Brecznalban — nem használt semmit.

— Mit, a Viktória után leskelődni? — s Komlódi uram erőhatalommal betuszolt a nagy sörös pinczébe.

— Jó lesz ott magának, — mormogta. Milyen gazember, még el akar ámitani!

Sokáig hallottam a dörmögését. Aztán már boszantani kezdett a dolog. Ha reggel csakugyan engem találnak itt, ugyan mit gondolnak.

A pincze sötét volt. Két tenyérnyi, rácsos ablakán szűrődött be csak egy kevés világosság. Hideg is volt: csakugy vaczogott a fogam tőle.

Egyszer csak hallom, hogy nyikorog a zár, nosza magam is segitettem, beülről dörmö- bölvé az ajtón.

— Hát ideje, hogy vége legyen a tréfának, Komlódi uram! — szólaltam egy hatalmas nátha ugys bánja.

— Pszt, csendesesen, az égre! — suttogetta egy gyöngéd női hang — nem a papa van itt, kiloptam a kulcsot, mert észrevettem, hogy őnt a papa foglyul ejtette.

És hamiskásan nevetett a kicsike; csak úgy csillogott a szeme a kárörömtől.

Természetesen adós maradtam a válaszs- zal, s csak azt néztem, hogy melyik oldalon tűnhetek el leghamarabb szem elől.

— Vigyázzon; még megüti magát; szólt a kis Viktória.

Szobámba érve, gyertya elé tartottam a levélkét, hát recept volt valami tortához!

Másnap lelkenedve beszélte el az öreg nekem, hogy őt az ördög tréfálta meg tegnap este. A Brecznalban ugyanis ki tudja mutatni, hogy otthon volt, s nem leskelődött a Viktória után. Ő mégis mintha lecsukta volna a pinczébe, honnan aztán a bezárt ajtók mellett is eltűnt.

De nem is ellenkezik tovább, hanem hozzáadja a leányt. Hiszen ügyes, becsületes fiu, maholnap átveszi tőle a serfőzést, — kért aztán vállaltam el a násznagyságot.

... Ki gondolta volna, hogy kíváncsisá- gom engemet még házasság közvetítővé tes- zen?!

a) a várba reggel 8 óráig.

b) a bécsi kaputól a váci-körut és marokkói-utca sarkáig terjedő utvonalon reggeli 9 óráig.

c) a váci-körut és marokkói-utca sarkától a várig terjedő uton délelőtt tíz óráig tartoznak fölállani. A később érkezők a kordonon nem fognak átbocsátatni. A nézőközönség csak ezen sorfal mögött a gyalogjárókon foglalhat helyet és a sorfalak fölállítása után az uttestre nem bocsátatják.

9. Az új országház előtti téren nézőközönség csak kis számban a sorfalak által határolt helyen foglalhat helyet.

10. A lánczhidon délelőtt 10 órakor és a Margithidon fél 10 órakor a gyalogközlekedés beszüntetetik és mindakét hidra ezen időn túl csak azok fognak bocsátatni, kik az állami hidak felügyelősége által a hidakon való tartózkodásra kibocsátott jegyek birtokában vannak.

11. Az országgyűlés mindkét házának tagjai az ünnepélyes országgyűlés befejezte után a külső Nándor-utcán, Margithidon és a bandérium jelzett utvonalaán a kir. várpalotába hajtanak.

12. Az utvonalon mentén fölállítandó tribünökhöz, valamint a magánházak, állami vagy egyéb középületek ablakaihoz eljutni szándékozó közönség a kordonok felállítása után is át fog bocsátatni:

a) a várba fél 9 óráig.

b) a bécsi kaputól a Fürdő-utcaig terjedő utvonalon fél tíz óráig.

c) a Fürdő-utczától a várig fél 11 óráig érkeznek a kordonokhoz. Ezen időn túl az elzárt utvonalon senki sem fog átbocsátatni.

13. A karszalagok és jelvények az ünnepség napjáig a főkapitányság I. em., 2. sz. szobájában fognak az arra jogosultaknak kiadatni.

Társadalmi béke.

(—a.) Az a nagy, az egész világra kiterjedő mozgalom, melynek célja a mai társadalmi rend gyökeres reformálása erőszakos úton, hazánkban is mind inkább terjed, napról-napra nagyobb tért foglal. Ismételtén foglalkoztunk már e lapok hasábjain a szocializmus terjeszkedésével. Csak nem rég irtunk cikket a pünkösdi ünnepek alatt Budapesten tartott kongresszusról. Rámutattunk a veszedelemre, melylyel e mozgalom társadalmunkat fenyegeti.

Időnkint, de sokkal ritkábban, szóltunk e baj ellensúlyozására irányuló lépésekről is. Ritkábban, mint a másokról, mert sajnos, ritkábban volt alkalmunk hirt adni ilyenekről. A mi kormányfőink mind eddig ügyet sem vetettek az egészre. Az ő hályoggal borított szemek előtt fontosabb a legutolsó kortesfogás is, mint a nép anyagi jólétének előmozdítása s a társadalmunkat fenyegető bajok megelőzése és elhárítása. A társadalom tett valamit e téren, az állam semmit.

Állítottak a fővárosban és a vidéken kath. legényegyleteket, iparos menedékházakat, termelő- és hitelszövetkezeteket, emeltek Budapesten otthonnt a kath. tanoncoknak, — az állam mindehhez nem nyújtott segédkezet, sőt sokhelyt akadályokat emelt, a kath. legényegyleteket pedig megadóztatta. Hogy kimerítő képet nyujtsunk e tekintetben az állam tevé-

kenységéről, készséggel konstatáljuk még, hogy újabban ígért a szövetkezetek számára kedvezményes, alacsony kamatu kölcsönöket, de az ígéretnél tovább még nem ment. — Mikor pedig a legújabb politikai párt, a néppárt felvette programjába a kis-iparosok, gyármunkások és kis gazdák sorsának javítását célzó intézmények támogatását, a liberális elemek hálából azzal gyanúsították érte, hogy szövetkezik a szocialistákkal.

Ujabb időben a szabadelvű párt korifeusai is kezdenek foglalkozni a társadalmi kérdés nyilvánulásaival és a megoldására irányuló eszközökkel. Nem régen ismertettük Beksics legújabb röpiratát, mely a mezőgazdasági szocializmust tárgyalja. E sorokkal pedig egy másik liberális nagyság, Gaál Jenő könyvére irányítjuk olvasóink figyelmét. Egyik-másik fővárosi napilap már foglalkozott e könyvvel, a »Pester Lloyd« vezércikkben emlékezett meg róla; mi is időszerűnek tartjuk tárgyalni azt.

Valami sok ujat nem nyujt e munka, de magyar nyelven — Lubrich Társadalomtudományától eltekintve — ilyen sem jelent meg. Liberális író munkája s így alkalmas arra, hogy nagyobb körben keltessen érdeklődést a kérdés iránt, — ez a legfőbb érdeme.

Első részében azt mutatja ki, hogy e kérdés megoldásának az a módja, amelyet a szocialisták akarnak megvalósítani, természetellenes, kivilhetetlen. Mikor az egyenlőséget proklamálja a szocializmus, lerontja az egyéni szabadságot, békóba veri a haladás szellemét s kielégítetlenül hagyja vágyainkat; mikor megszünteti a magán tulajdont, tönkre teszi a családi életet. Ha létesülne a szocialisták által álmodott társadalom »szin és hangulat nélküli lét nehezülve az emberiségre, melynek lelkületéből a lemondás, a takarékoság és jótékonyosság erényei kiesnének, mivel azokra semmi szükség sem volna. (Csak a szükség szüli az erényt?) A családi tüzhely melege kihülne és világa elsötétülne. Az önérdék kiküszöbölése végett alakult új társadalomban nem volna erény és érdem az önzetlenség, mert hiszen az nem járna semmi áldozattal. Azonban nem volna meg az öntudatban jelentkező magasabb erkölcsi jutalma sem. (Magasabb nincs?) De vajjon ez az egyhangú, a változat varázsától, az áldozatkész szeretet és vonzalom bájaitól megfosztott élet kielégítő-e az embereket?»

Tehát: »a mai társadalmi rend alapjait nem forgathatjuk fel józanul, mert azok helyébe nem tudunk semmi hozzájuk csak foghatót is tenni.« Iparkodnunk kell hát fenntartani azt — a negyedik rend törekvéseivel szemben is. Erőszakos eszközöket sem ajánl Gaál könyve, egyrészt, mert belátja a negyedik rend követeléseinek legalább is méltányos voltát másrészt, mert fegyverrel ugyanis csak rövid ideig lehetne már fenntartani ezt a korhadt alkotmányt. Gaál kifejezése szerint az ellenséges áramlat oly erősen támadhat, hogy »az államnak esetleg elméletivé párolgó hatalma sem védheti meg (a vagyonosabb és előnyösített osztályokat) mai birtokukban.« A néptömegek elégedetlensége és elkeseredett ellenségeskedése némely országokban (Német, Francia és

Belgium) már oly nagy, hogy befolyásolja a kormányzatot, sőt a hadsereget is.

A társadalmi béke megóvására mindenkinek meg kell tennie a magáét: az egyénnek, az államnak, az egyháznak, a munkásnak és a munkaadónak egyaránt. Gaál könyvének igen nagy hibája, hogy az állam teendőiről, törvényhozásilag alkotandó munkásjogról, munkás-védelemről semmit sem tud. Említi ugyan, hogy Angliában ilyenféle törvényeket is hoz a parlament, elismeri azok nagy eredményeit, — de nem kommandálja egy szóval sem, hogy nálunk is kellene ilyen törvényeket gyártani.

Ő a társadalmi tevékenységtől vár mindent, — az államra nem ró semmi terhet. Ugy látszik a kormánykörök nem biztatták, hogy fognak ez irányban tenni valamit. A társadalmi tevékenység eredményeiben pedig nagyon fog csalódní e feltűnést keltett munka szerzője. Azt vélni, hogy a társadalom az embert erkölcsi kötelességtudásra és állása követelményeinek tiszteletére neveli, — nagyon naiv dolog. Erkölcs, erkölcsi kötelességtudás nincs vallás nélkül. Gaál pedig csak amolyan — »felekezetenélküli« vallást ismer. Néhol igazán szépen értekezik a vallás áldásos befolyásáról, szükséges voltáról, beismeri, hogy nemcsak a szegény munkásnak, hanem a gazdag birtokosnak gyárosnak is szüksége van a vallás vigaszára, — kár hogy ismét csak »felekezetenélküli« vallásról beszél.

Ezen és más egyéb fogyatkozásai dacára nem kicsinyeljük, nem ocsároljuk Gaál művét. Sőt érdemesnek tartjuk arra, hogy részletesebben foglalkozzunk az ő társadalmi akciójával. De ezt már más alkalomra hagyjuk.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Június 2.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Schöber Ernő, Perczel Béni, Hévízy János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső br., miniszterelnök, Fejérváry Géza, Erdély Sándor.

Elnök: Délelőtt 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Jelenti, hogy Solymosi Lajos báró mandátuma a fentartott 30 nap alatt kérvénnyel nem támadtatott meg.

Végleg igazoltatik.

Ezután a Ház vita nélkül elfogadta Szerb György előadása mellett a katonai egyének ellátásáról szóló törvényjavaslatot, valamint a könyvtári bizottság jelentését Belitska Béni előadása alapján.

Következik:

»az országgyűlési képviselőválasztások föltötti bíráskodásról« szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Elsőnek szól

Jelöltek Arthur: Konstatálja, hogy az ellenzéki szónokok kevesebbet foglalkoztak a javaslatlaltal, mint saját politikai pártállásuk kifejtésével. Szerinte a parlament tekintélye nem a választási törvényben vagy a kuriai bíráskodás egyik vagy másik formájában, hanem a képviselők erkölcsi szilárdságában és elvhűségében rejlik. Egyébiránt nagy hibát követne el a Ház, ha közjogi természetű ügyekben nem ellenőrizné a bírószágot. E törvény alkotói csupán a nem tiszta választásokat utalták a kuria ellen, mert a politikai ügyekben való ítélkezés aláassa a bírószágot tekintélyét. A jelen javaslatban kife-

jezésre jut az őszinteség, az előrelátás és az óvatosság politikája, miért is azt elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Eötvös Károly: Ha még néhány olyan véd-beszéd lesz e javaslatnál, mint a Jellineké, úgy a javaslatot senki e házban megszavazni nem fogja. Hermann tegnap azt mondta, hogy ez a javaslat nem pártkérdés, s ebben igaza van, mert mégis csak furcsa volna, ha választási kérdésekben pártzempontok jönnének tekintetbe.

A fuzióról, mint a politikai akcióról nyilatkozni magát illetékesnek nem tartja. Óhajlja azonban, hogy ezek a tisztultabb nemzeti követelések, melyeket a nemzeti párt az évek hosszú során át hangoztatott, megvalósuljanak, akár létre jön a fuzió, akár nem. Tart azonban attól, hogy a választási törvény az eszméket nem fogja érvényre juttatni.

Horváth Gyula a történeti igazsághoz egész hiven adta elő azokat a harcokat, melyek 74-ben a fuzió érdekében folytak, állítólag a pénzügyi válság miatt. Ő nem abban látta a fuzió szükséges voltát akkor, annak a fuziónak a szükségét most sem látja a pénzügyi válságban, de okát látja abban, mert a nemzet egyesülésére szükség volt.

Attér azután magára a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatra. Sokkal többet vártak e javaslatról. A választási jog kiterjesztéséről hosszasan nem akar szólni, de megjegyzi, hogy mikor valamit építeni akarnak, kell, hogy az alap, melyben az építést véghezvinni akarjuk, szilárd legyen, mert ha az alap laza, a reform mit sem fog érni. Meggyőződése, hogy terjeszteni kell az általános szavazati jog határait. Az általános választói jog kiterjesztését most nem tartja célszerűnek, mert annak behozatala által befolyást gyakorolni sikerül a nemzet kormányzására olyanoknak is, akiket attól sikerült eddig távoltartani, úgy a nemzetiségieknek, akik Ausztriából jönnek át és tömörülnek ellenünk. A koronás király nemcsak a magyar korona viselője, viselője egy másik koronának is, a király érdekei nemcsak Magyarországra irányulnak, irányulnak máshova is, s mindezek oly körülmények, amelyek miatt az általános választói jog kiterjesztésébe nem mehet bele.

Polemizál ezután Jellinek Arthurral, aki érdekeit innen-onnan, minden rendszer nélkül szedte. Kijelenti, hogy ő és elvarátai elfogadják a javaslatot, de csak utolsó szükségből. Egy közbeszólásra vonatkozólag megemlékezik a kaposvári választásról. Jellinek azt mondja, hogy nem jó arról a választásról beszélni. Szólok elhiszi, hogy Jellineknek nem jó arról beszélni de ő röviden mégis megemlékezik arról.

E javaslatnál elsősorban az a kérdés, hogy annyira független-e a kuria, amennyire kell, hogy független legyen és nem fog-e érvényesülni az, hogy azé a jog, akié a hatalom. Megemlékezik a kuria történetéről 1861-ig, amely csaknem 200 éven át az ő német formalisztikus irányja mellett mindent elkövetett, hogy a nemzet nagyjait testileg és szellemileg tönkre tegye. Nem szól Martinovicsról, de szól Kazinczyról és társairól, megemlíti Wesselényit, aztán Kossuthot és a márciusi ifjakat, akikkel hogy mitörtént, mindenki tudja.

Elnök: Figyelmezteti Eötvöst, hogy a bíróság történeti fejlődését megemlítheti, de a bíróságok mostani szervezetét megtámadni nem célszerű s épen a bíróság függetlenségét illetőleg káros.

Egy hang: Ez csak most következik még.

Eötvös Károly: Elfogadja a törvényjavaslatot; de határozati javaslatot ad be, mely szerint a törvényjavaslatot a ház általánosságban elfogadja, de utasítja a kormányt, hogy a választási jog gyökeres reformja tárgyában nyújtsa be haladéktalanul törvényjavaslatot. (Helyeslés a bal- és szélsőbalon.)

Horváth Gyula személyes kérdésben szól s félreértett szavait igazítja helyre.

Jellinek Arthur folytonos zaj között személyes kérdésben szól s Eötvössel szemben félremagyarázott szavait igazítja helyre.

Eötvös Károly rövid viszonzválasza után

Elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Iskolaszéki választások.

— Uj jegyző. —

Rövid, de igen fontos gyűlése volt ma a községi iskolaszékeknek. Az iskolaszék jegyzői állást töltötték be s miután ezen sokoldalú képzettséget igénylő állásra V a d a y Józsefet helybeli községi tanító egyhangulag közfelkiáltással megválasztották, — az ő helyére B i s z ó János ugyancsak itt működő tanerő a pályázat mellőzésevel meghivatott. Az iskolaszék tárgyban már egy ízben összehivatott azonban csak most második alkalommal sikerült a tagokat határozatképes számon felül összehozni. Az iskolaszéki jegyzőségre 7 pályázó jelentkezett kik közül irodalmi működéséről épenugy mint társadalmi miveltéséről előnyösen ismert helybeli kitűnő tanerőnket Vaday Józsefet választották meg nagy lelkesedéssel, helyére pedig saját jogköréhez képest a pályázat mellőzésevel hívta meg szintén kitűnő helybeli községi kisegítő tanítónkat Biszó Jánost a választó iskolaszék. Mindkét előléptetést olyan tapintatos és szerencsés intézkedésnek tartjuk, mely bizonyára buzdító hatással lesz a városunkban működő törekvő tanerőkre.

A gyűlésen jelen voltak: Mezey Mihály elnöklete alatt Auspitz Adolf, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Böszörményi Géza, Bordé Ferencz, dr. Döry Ferencz, Eszenyi Sándor, Farkas Izidor, Gábel Jakab, Gálbory Sámuel, dr. Grósz Menyhért, Hegyesi Márton, Hering Sándor, Hlatky Endre, Hoványi Géza, Jánosházy János, Justh Sándor, dr. Keeskeméti Lipót, Kékus Vidor, Kovács Ferencz, Kunyhóssy János, Kunz Gusztáv, dr. Márkus László, Mátéh Lajos, Némethy Károly, Réz Mihály, dr. Sipos Árpád, Serdült B lint, Sulyok István, Szokoly Tamás és dr. Tóth Mihály.

TÁJÉKOZTATO.

- J u n i u s
- 8. Koronázási évforduló.
 - 8. A koronázási évforduló és törvényhatósági bandériumok felvonulása.
 - 17. A polgári lövész-egylet közgyűlése, d. u. 5 órakor a Sport-pavillonban.
 - 19. A nagyváradi belényes-vaskóhi vasut részvénytársaság közgyűlése d. u. 3 órakor a vármegyeház kistermében.
- J u l i u s
- 1. Aradi mérnökök és építészek utja Nagyváradra.

UJDONSÁGOK.

* **Ottó kir. herceg,** az elhunyt Károly Lajos főherceg másodszült fia, eddig nejevel, Mária Jozefina kir. főhercegnővel s gyermekeivel Sopronban volt állomáson, közelebb nagyobb hadtesthez magasabb parancsnoki minőségben átköltözik Bécsbe.

* **Személyi hir.** Dr. N o g á l l János nagyprépost tegnap délelőtt egészségének helyreállítására végett Reichenhalbba utazott. A nemes szivü nagyérdemü főpápnak szivünkben kívánjuk, hogy jó egészségben üdvözölhessük ismét körünkben.

* **Nagy alapítványok.** Klotild főhercegnő, mint a magyar vöröskereszt egylet helyettes védnöke, kiváló érdeklődést tanúsít az egyesület, és első sorban az Erzsébet-kórház iránt, a minek fényes tanujelét újabban a tegnapi napon adta. Gróf Csekonics Endre egyesületi elnökhöz intézett levelében ugyanis kegyelettel megemlékezvén fiáról László főhercegről, annak nevére és emlékére huszezer koronás ágyalapítványt tesz oly rendeltetéssel, hogy annak kamatai az Erzsébet-kórházban gondozandó betegek díjmentes gyógykezelésére fordítottassanak. Az egyleti igazgatóság afejedelmi adományt mai ülésében nagy örömmel és hálával fogadta és elhatározta, hogy az Erzsébet-kórházban László főherceg-ágy czim alatt örök időkre egy ágyat fog fentartani, a melyen

a felveendő beteg díjtalanul teljes ellátásban és ápolásban fog részesülni. A kijelölési jog a főhercegeasszonyt illeti meg. Az alapítványt az igazgatóság a kórház márványabláján is megörökíti. Egy másik alapítványt, ugyancsak az Erzsébet-kórház javára, a bács-hódsági vöröskereszt-fiókegylet választmányja és tagjai tettek. Ugyanis annak öröme, hogy hazánk ezeréves fennállását elértük, kétezer koronát ajánlott föl ágyalapítvány gyanánt. A hazafias szellemben szerkesztett alapítólevelet az egyleti igazgatóság nagy köszönettel vette tudomásul és a bács-hódsági fiókegylet elnökségének és választmányának nagylelkűségük ezen újabb megnyilatkozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A fiókegylet nevét szintén a kórház márványablájára fogják vésetni. Ez összegekkel az Erzsébet-kórház, ágyalap 205.844 forintba emelkedett, melynek fejében az egyesület 12 alapítványi és 8 ingyenes ágyat tart fenn.

* **A király köszönete.** Ő Felsege a király báró Widerhofer orvosnak, a ki az alhunyt Károly Lajos főherceget gyógykezelte, a maga, a királyi család és különösen Mária Terézia főhercegeasszony nevében, odaadó, buzgó orvosi szolgálataiért legmelegebb köszönetét fejezte ki.

* **Az új cz. kanonokok beiktatása.** Az Ő Felsege által a bibornok-püspök felterjesztésére kinevezett három czimzetes kanonok, D e n c s János sz.-széki ülnök, alesperes, v.-olaszii plébános, V i d o v i t s György sz. széki ülnök, alesperes, p.-szőlősi plébános, L i n d e n m a y e r Károly sz. széki ülnök, alesperes, tenkei plébános ünnepélyes beiktatása tegnap d. e. 10 órakor történt meg a szokott ünnepies szertartások kíséretében. Z a j n a y János éneklő kanonok intonálta a »Véni sanctét«, melyet a székesegyházi kórus Kersch Ferencz karnagy vezetése mellett énekelt tovább mely után a cz. kanonokok égő viaszgyertyákkal kezükben elfoglalták a káptalani tagok közt számokra fenntartott helyet. Zajnay János előzőleg egy emelkedett szellemü beszédet intézett hozzájuk, mely után F e t s e r Antal szentszéki titkár felolvasta a legkegyelmesebb királyi adományleveleket, melyekben minden egyes új cz. kanonoknak az egyház és haza szolgálatában szerzett érdemeik fel vannak sorolva. A királyi adománylevelek felolvasásával kapcsolatosan olvastatott fel az ugyanezen adománylevelek hátlapjára írott főpásztori leirat, melyben a bibornok püspök a kinevezést saját részéről megerősíti és az ünnepélyes beiktatást elrendeli. Ezek után Z a j n a y János mindegyiknek fejére tette a biretumot (főveg), feladta a mucetumot (köpeny), a kanonoki méltóság jelvényeit. Mindezek után D e n c s János társai nevében köszönetet mondott és Isten áldását kérte a királyra, a főpásztorra, az anyaszentegyház és haza felvirágzására; a káptalant pedig kérte, hogy fogadja be őket szerető testvérek gyanánt fényes testületükbe, s köszönetet mondott végül Zajnai Jánosnak, mint aki őket a jelen alkalommal beiktatta új állásukba, melyben minden törekvésük odairányuland, hogy kötelességeiket Isten, az egyház és embertársaik irányában lelkiismeretesen betöltsék s a káptalannak dicsőségét fentartsák. — »Te Deum« eléneklésével végett ért az ünnepies szertartás, melyen szép számú közönség volt jelen.

* **A polgári iskola felszerelése.** A községi polgári iskola belső berendezése tárgyában tegnap tartották meg a versenytárgyalást. A mintegy 2000 frtot tevő asztalos munkát, a sok pályázó közül a legolcsóbb ajánlattevőnek: Tóth József és Leukucz József együttes vállalkozó asztalosmestereknek adták ki.

* **Honfoglalók temetője Szabolcsban.** Bezdéd szabolcsmegyei községben szenzációs leletre bukkantak néhány nappal ezelőtt. Árpádkori temetőt fedeztek fel és azok a csontvázak, ékszerek, fegyverek és egyéb régiségek amelyek a sírokból előkerültek, megérdemelik a legszélesebb körű érdeklődést, mert a leletnek a síroknál járt tudósok véleménye szerint eddig nincs párja Magyarországon. Az ásatások már három napja tartanak és eddig eredményük az, hogy számos aranyból való tömör díszcsüngő, arany fülbevaló karika, ezüst gyűrűs sok más kincs került a napvilágra. A temető, mint ez egy, a kincsek között talált ezüstlemezből kitűnik 890—920-ból való. A temetőben, amely nem harci temető, hanem valamely népes község temetkezési helye volt, eddig 28 sirt fedeztek fel. 24 sírban vitézek csontjai porladtak, négyben pedig nők voltak eltemetve. A férfiak csontváza mellett minden sírban ott találták a paripa csontvázat is, még pedig olyformán, hogy felemelt nyaka gazdája lábainál van elhelyezve. Néhány ló csontváznak elhelyezéséből arra lehet következtetni, hogy az állatokat élve temették el. Az ásatásokat folytatják, remélhetőleg tovább is hasonló sikerrel.

* **Kitüntetett főudvarmester.** Ő Felsője a király gróf Pejácsevich Lászlónak, néhai Károly Lajos főherceg főudvarmesterének a Lipót rend nagykeresztjét díjmentesen adományozta.

* **Uj folyóirat.** Szegeden, Káplány Géza királyi ítélőtáblai bíró szerkesztésében új folyóirat indult meg »Telekkönyv« czímmel. A telekkönyv-birtokrendezés telekkönyvi átalakítás és betétszerkesztéssel foglalkozik; s az ezekre vonatkozó ismeretek terjesztése és alapossá tétele a célja.

* **Millenniumi jutalom a tanítóknak.** Komlóssy Ferencz dr. esztergomi kanonok és egyházmegyei főtanfelügyelő május 28-án kelt körlevelében figyelemre méltó indítványt terjesztett elfogadás végett az egyházmegye tanítótöbbsége elé. E szerint az ország tanítósgának fáradozása jutalmul az ezredév emlékére országos mozgalom indíttatnék aziránt, hogy a közoktatásügyi miniszter közbenjárása útján a törvényhozó országos testület, a magyar képviselőház, az egyes tanítói körök által emlékiratban kéretnék fel, hogy a millenniumi év öt vagy legalább is három évi szolgálati évnek tudatnék be törvényhozás útján. — Az indítványozó erősen hiszi, hogy a képviselőház tagjai a tantestület ezen igazán méltánylást érdemlő kérelmét elfogadhatónak és teljesíthetőnek fogják találni annál is inkább, mert ezen intézkedése által, az országos nyugdíjalapnak csakis csekély kiadási többletet fog okozni minden egyéb megterhelés nélkül s részben a nagyon és hosszúra terjedő 40 évi szolgálati évet legalább 5' esetleg 8 évvel redukálja.

* **A Párizspatak szabályozása.** A Párizspatak ezelőtt évekkel nagy károkat okozott. A 70-es években elöntötte a patak mentén levő utcákat s összedöntötte a házakat. Mostanában nem ilyen rakoncátlan, de azért elég kellemetlenséget okoz. A meder be van növe burjánval, s a megálló víztócsák megfertőztetik a levegőt. A környék lakosságának egy része pedig szemét lerakásra használja fel a patak medrét. Dr. H o v á n y i Ferencz v. főorvos az elmúlt hónapban sürgős beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben a Párizspatak kitisztítását és mielőbbi szabályozását kéri. A főmérnök akinek véleményezés végett az ügyet kiadták, beterjesztette jelentését. Ajánlja, hogy mint a múltban ezután is a rendőrség az utcáseprőkkel takarítsa a patak medrét. A szabályozás tervei különben teljesen készen vannak, de ez időszere szerint nincs rá pénze a városnak.

* **Uj udvarmesterek.** Ő felsége a király gróf Thun-Hohenstein Ferencz titkos tanácsost, ausztria-estei Ferencz Ferdinánd főherceg főudvarmesterévé, herceg Montemovon Alfrédet, a titkos tanácsosi méltóság részére egyidejűleg díjmentesen való adományozása mellett, Ottó főherceg főudvarmesterévé, herceg Montemovoné, szül. Kinsky Wehyrtz és Tetta Francziska grófnőt pedig M á r i a Jozefa főhercegeasszony főudvarmesternőjévé kinevezte.

* **A révi leégették segélyezése.** A révi tűzkárosultak közt naponként osztja ki az előjáróság a megye által küldött kenyert és szalonnát, de már fogytán van az élelem s újabb eleségről kell gondoskodni. A szegény lakosság nem tudja mihez fogjon; nincs pénze, hogy porrá égett hajlékát újra felépítse. A tűzkárosultak legtöbbször háziiparilag üzte a vizes edény készítést, azonban szerszámja mind odaégett s nem tud dolgozni. Ma a megye részéről többen mennek ki a veszedelem színhelyére és a megye által adott s a könyöradományokból befolyt összeget kiosztják a szerencsétlenek közt.

* **Térzene.** A 37-ik gyalogezred zenekara holnap, június 3-ikán, 6 órától 7 óráig térzenét ad a Schlauch-téren. Derék katonáink bizonyára sok élvezetet szereznek játékkal a sétáló közönségnek holnap is.

* **Alapvizsgálatok a jogakadémián.** A A nagyvárad kir. kath. jogakadémiában az idén, a június 8-iki millenniumi ünnepély miatt, kivételesen kétszerre tartják meg az alapvizsgálatokat. Az egyik részt június 2-ikétől 6-ikáig s a második részt június 22-ikétől 26-ikáig vizsgálják. A tegnapi vizsgálatok igen szépen sikerültek.

* **Megszökött asszony.** Tizenhat esztendeig éltek egymással meg nem áldott boldogságban Bartha Sándor és Vincze Erzsébet. Példás, szokatlan egyetértés uralkodott sokáig közöttük, míg most az asszony minden magyarázat és — a mint Bartha Sándor állítja — valamire való ok nélkül, még az ura távol volt a háztól, öszszeszedett vagy 54 forint értékű apróságot és elszökött. A faképnél hagyott férj feljelentette tegnap az esetet a rendőrségnél, a mely most nyomozza az asszonyt, de nem a személye, hanem azok a tárgyak miatt, a miket elvitt.

* **A járványkórház felügyelete.** A járványkórházra rendkívül sokat költött Nagyvárad s jelenleg oly gazdag berendezésű, a melyhez hasonló alig van az országban. A felügyelet azonban nagyon gyarló s éppen e miatt sok baj van a drága desinfektorral és a fürdőszobával, mert a kellő gondozás hiányában sokszor elromlanak és költséges javításuk szükséges. Most ismét nagyobb javítás szükséges. A főmérnök a további költségek megkiméltése szempontjából kéri, hogy a telep megfelelő felügyeletére nézve a tanács intézkedjék.

* **Katonai fürdőhelyek.** A katonai parancsnokság, mint már említettük, a katonai csapatok részére fürdő helyeket kért kijelölni a Körözsben. A főmérnök és főkapitány jártak el ez ügyben s javaslatukat beterjesztették a tanácshoz. A várbeli csapatok részére a váradelencei körözs-kőpart melletti helyet, a huszárság részére az újvárosi fafüzeset és a tüzérség és honvédség részére Olasziban, a Hadady-féle telep alatt fekvő partot jelölték ki fürdő helyül.

* **Honvédbarakkok építése.** A helybenállomásozó m. kir. honvédség részére a parancsnokság nagy kiterjedésű barakkokat akar építtetni. Átiratban megkereste Nagyvárad város hatóságát, hogy a terv szerint mintegy 100 ember elhelyezésére óhajtaná felállítani az épületet s e célra megfelelő területet kér. Különösen szeretné a honvédparancsnokság, ha a

régi huszárlaktanya környékén jelölne ki a város alkalmas helyet. A környék forgalmát nagyban emelnék az ily barakkok felállítása s lakosság is nyerne vele mert kevesebb lenne a beszélgetés.

* **Halálozás.** Megrendítő csapás érte váratlanul Muszkás János jómódu hentes iparost és nejét, ugyanis gyámleányuk Gulyás Istvánné szül. Papp Mariska az éji órákban hirtelen szívizélhűdésben jobblétre szenderült. Temetése szerdán délután 3 órákor lesz Kis-Pecze-utca 141-iki saját házából.

* **A kolozsvári egyetem tiszteletbeli doktorai.** A hivatalos lap legfelső kéziratot tesz közzé, mely szerint a király megengedte, hogy a kolozsvári tudományegyetem a magyar állam ezredéves fennállásának ünneplése alkalmából: József kir. herceget, Szabó Miklós v. b. t. t., a kuria elnökét, Horváth Boldizsár, a magyar tudományos akadémia tiszteletbeli tagját, Daruváry Alajos v. b. t. t. a kuria nyugalmazott másodelnökét, Csemegi Károly v. b. t. t., kuriai nyugalmazott tanácselnököt, Czorda Bódogot, a kuria másodelnökét, Karap Ferencz kir. táblai nyugalmazott tanácselnököt, és Oberschall Adolf kuriai tanácselnököt a jogtudományok tiszteletbeli doktoraivá, gróf Csáky Albin v. b. t. t., gróf Apponyi Albert és Hege-düs Sándor országgyűlési képviselőket, Körösi Józsefet, a fő- és székvárosi statisztikai hivatal igazgatóját, és dr. Schwarcz Gyula budapesti tudományegyetemi tanárt az államtudományok tiszteletbeli doktoraivá. Bálint Gábor kolozsnári egyetemi nyilvános rendkívüli tanárt, Böhm Károly és Schneller István kolozsvári egyetemi nyilvános rendes tanárokat, gróf Esterházy János műtörténészt, Müller Frigyes erdélyrészi ágostai hitvallású evangélikus püspököt, Szilády Áron halasi ev. ref. lelkészt, dunamelléki ev. ref. egyházkerületi főjegyzőt, Thaly Kálmán országgyűlési képviselőt, Zsilinszky Mihály vallás és közoktatásügyi miniszteriumi államtitkárt, Hollán Ernő, v. b. t. t. nyugalmazott altábornagyot, Hieronymi Károly v. b. t. t., gróf Széchényi Bélát, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli és igazgató-tagját, Bedő Albert földmívelésügyi miniszteriumi államtitkárt és Bielz Albert királyi tanácsos és nyugalmazott tanfelügyelőt, tiszteletbeli bölcsészettudorokká avathassa s nekik a doktori oklevelet kiszolgáltathassa.

* **Szépreményű ifjak.** Olyan korban vannak Fekete Dani és hat társa, mikor az ifjában ébredezni kezd a hajlam egy vagy más dologhoz. Most töltik be a tizenkettedik évet. S hajlamuk — sajnos — olyan dolog iránt ébredszik, a minek a gyakorlása nagyon sokszor ellentétbe fogja őket hozni a rendőrséggel. A lopás mesterségét gyakorolják. Tegnap éppen akkor fogta el Fekete Danit a rendőrbiztos, midőn a piacon fésűt lopott egy sátorból. Fekete Dani egy szervezett kis 6-tagból álló bandának a tagja. A társait még nem tudták kézre keríteni.

* **Agyonlőtt fuvaros.** Tegnap éjjel titkos büntény tartotta izgatottságban a Kolozsvári-utca lakóit. Hartmann Márkus margittai borkereskedő »Tivadar« nevezetű kocsisát valami ismeretlen tettes meglötte, úgy hogy a szerencsétlen ember éppen hogy betudott vándorogni az udvarra, a hol szállva voltak és az udvaron halva rogyott össze. A gyilkosság megtörténte után azonnal értesítették a rendőrséget, a honnan Lőrinczy Gyula rendőrbiztos jelent meg a hely színeén. A meglőtt embernél, a kinek nevét nem sikerült megtudni, 59 frotot találtak, tehát a rablási szándék ki van zárva. Valószínűleg bosszu műve a gyilkosság. Gerő Ármin alkaptány tegnap táviratozott a margittai szolgabírósnak az áldozat kilétének megtudakolása végett. A holttestet a bonczházba szállították. A tettest mindenütt keresik.

* **Körözik a morét.** Makó igazi néven Mohácsi János farao-ivadékanak a lókupeczésén és tepszi-csinálásán kívül a lopás volt fő-

foglalkozása. Az 50 éves more már többször volt szarka természetű a kir. ügyészség vendége, most ismét többrendbeli lopás van róvason, a melyért még nem számolt le. A nagyvárad kir. törvényszék országosan köröz-teti a tolvaj jómadarat, akinek különös ismer-tető jele, hogy az egyik hüvelyk ujja hiányzik.

**Lapunk egyes számai a következő szí-
letekben kaphatók:**

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő,
Kuási D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-Já-
nos-utca,

Mézey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-
delmi csarnok palota Nagypiacz.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtatnak.

IRODALOM.

— **Isten, Király, haza!** ezim alatt az egyházmegyei hatóság engedelmével adta ki Schlegel Péter, győri székesegyházi kano-nok azt az egyházi beszédet, melyet a millen-niumi hálaadó isteniszteleten a győri székes-egyházban tartott. E beszéd átlapozásánál eszünk-be jutott, mily hasznos szolgálatot tenne a ma-gyar nemzetnek az, aki arra vállalkoznék, hogy a millenniumi egyházi nagy ünnepeken mon-dott beszédeket összegyűjtve kiadja és ezzel a haza ezeréves fennállásának méltó emléket emeljen a mult dicsőségére és a jövőnek oku-lásul. A rövid, velős beszéd, melyet Schlegel Péter kanonok ur ily alkalommal tartott, méltó helyet foglalhatna ily gyűjteményben. Kapható Győrött, Zechmeister Andor könyvkereskedés-ben; Ára 10 kr.

— **Armenia.** magyarörmény haviszemle júniusi füzeté megjelent a következő tartalommal: Az »örmény Palmyra« — Képek Áni király-városból. — Józsa Jánosnéól. Dicsekvésem. — Thopál Nálbant költeménye. — Simay Gergely-től. Tigranokerta. II. — Dr. Molnár Antaltól. A A szamosujvári várban (költemény.) — Sallak Rózától. Az örmény püspökség visszaállításá-nak kérdése. — Merza Gyulától. Millenáris ün-nepélyek Szamosujvártól. — Sz. K.-tól. A bécsi örmény érsek jubileuma. — Voith Antaltól. Egy méltó főpap. („Magyar Állam.«) Kisebbsz-lemények. A bécsi örmény érsei jubileumhoz. Az »Armenia« előfizetési ára egész évre 4 frt., félévre 2 frt., — egyes füzet 40 kr. — Az előző nyolcz évfolyamból is teljes számú példányok-kal szolgálhatunk; egy év folyam ára 3 frt.

SZINHÁZ.

Kisvárosi-nagyságok.

(Eredeti vigjáték 4 felvonásban. Irta Gabányi Árpád. Először adták a nagyvárad színpadon 1896. június 2-ikán.)

A hétnek első ujdonságát, Gabányi Árpád-nak Kisvárosi-nagyságok című vigjátékát közepes számú közönség előtt adták elő tegnap este a színpadon.

A közönség csekély érdeklődésének bizo-nyára nagy oka volt az, hogy a darabnak már előbb rossz híre érkezett a fővárosból.

Nem is valami remek mű a Kisvárosi-nagyságok. A meséje, jelenetei, alakjai régiek, s a komikumot benne sok helyen igazán keresnünk kell mert jellemei olyan sajátságosak, hogy a finom ízlésű ember a helyett, hogy nevetné bennük a fonákságot, szánja a félszűzést és ostoba-ságot.

Mókus Benedek (Vendrey) leányának Fe-keete Rózsika kezét, megkéri Solti Andor fiatal ügyvéd (Janovics). A magát okosembernek tartó,

befolyásos, politikus gyógyszerész csak akkor hajlandó az ügyvédhez adni leányát, ha azt a küszöbön levő képviselő-választáson követté vá-lasztják. Szereti leányát, férjhez is akarja adni tehát a megválasztás érdekében mindent elkö-vet. Magához hívja a község korteseit, s ki-kiáltatja velük Soltit képviselő jelöltnek.

A képviselőiségre azonban kedve támad Hubránszki Domokos (Szentgyörgyi István) szál-loda tulajdonosnak is, a ki iránt Mókusknak anyagi kötelezettségei vannak. Hubránszki kö-veteléseivel olyan fenyegetőleg lép fel, hogy Mókus kénytelen köpenyegét fordítani, s az ellenkező táborba vinni a Solti embereit is. Solti ügye így veszve lenne, ha Battonyai Menyhért, megyei főorvos neje (Cserny Berta) Soltinak régi ideálja közbe nem lép és a pol-gármester (Szathmáry Lajos) révén a maga, illetőleg Szonti számára nem hódítja a választ-ók többségét.

Soltit így megválasztják, s megkapja a Margit kezét, a polgármestert pedig, a kinek titkát ő is megtudta, lemondásra kényszeríti.

Az eredményre sok jelenet és epizód után jut a darab, a melynek tendenciája a kisvá-rosokban nagy szerepet játszó, politikus polgár nagyságok ellen irányul.

A jelenetek és epizódok közül egyik másik ócskasága mellett is érdekes és hatásos, a mi — a szereplők dicséretes igyekezete mellett — másodsorban volt képes a darabot a reportoir számára megtartani.

C s e r n y Berta a könnyelmű, kaczer, de jószívű fiatal asszony szerepében olyan igazi hü alakot mutatott be, hogy a közönség nyílt színen is lelkesen megtapsolta. Játékában az este — szokatlanul — nem volt semmi sablonos, természetes egyéniségét öntötte a szerepébe.

F e k e t e Rózsika (Solti menyasszonya) igazi bakfis leány volt, a ki mintha csakugyan ott előttünk a színpadon próbálta volna meg a tettetést először életében.

V e n d r e y Ferencz érdekesen beszél, mulat szavain a közönség, de nem látszik meg játékán a bensőség, hadarása mögött ott látjuk mindig a színészt.

R ó z s a h e g y i Kálmán (Laska gyógy-szerész segéd) aránylag kicsiny szerepével is nagy sikert aratott. Rózsahegy egyszerű, őszinte, jóízűjátékát annyira megkedvelte már közön-ségünk, hogy sokszor egyszerű megjelenésével is tapsokat arat.

J a n o v i c s Jenő, S z e n t g y ö r g y i István, B a r t o s Gyula, (B a t t o n y i főorvos) és S z a t h m á r y Lajos (Zoványi polgármester) különböző fajtájú szerepeikben bizonyára elfo-gadhatóbb alakokat és jellemeket mutattak be mint a milyeneket Gabányi Árpád megirt.

(m. g.)

Színházi hírek. Az igazgatóság kénytelen volt a heti műsoron némi változtatást eszközö-zölni. Ehhez képest ma Klári kerül színpadra. A Klári, melynek pénteki bemutatója sik-kert aratott, második előadásán még foko-zottabb mértékben tetszett a közönségnek s így remélhetőleg harmadik előadása iránt is nagy lesz az érdeklődés. — Csütörtökön két előadás lesz; délután Szigligeti örökszép népszínművét a Csikóst adják, estére pedig a közönség köréből több oldalróljött óhajtsá-ra a tíz nap óta pihentetett — Goldstein Számit tüzte ki az igazgatóság. A — 3 Kázmér — szombati premierejére már most is nagy érdeklődés mutatkozik. A bicikli-sport kedvelői és professionatus biciklisták kiváltkép-lázasan kíváncsisággal várják a 3 Kázmért, melyben a bicikli-sport előkelő szerepet ját-szik. Hogy S. Áldor Juliska, az a bájos menyecske pompásan biciklizik azt már hal-lottuk, hogy milyen fess lesz amerikai costume-jében ez könnyen elképzelhető. Bicikliző társa

a darabban V e n d r e i a jeles komikus pedig valóságos művész a biciklin, a kinek több sport érdemrendje is van.

Heti műsor.

Szerdán: Szultán.

Csütörtökön: Délután a Csikós; este a Goldstein Számi.

Pénteken: Ifjabb Fromont és id. Risler.

Szombaton: A 3 Kázmér; először

Vasárnap: A 3 Kázmér.

Igazságszolgáltatás.

Chudy rendőrtanácsos ügye. Chudy Hugó rendőrtanácsos, a ki az ellene sikkasztások czi-mén emelt vádak miatt két hónap óta ül fog-ságban, annyira beteg, hogy a közeli elhalálo-zásától is tartani lehet. Amint annak idején megirtuk, a különben is beteges ember állapota a börtönben hirtelenül súlyosabbá lett, minek következtében már az első napok után a rab-kórházba szállították. A szerencsétlen rendőrtanácsos itt várja azóta bünpöre sorsát, mely most a szabadlábra helyezés kérdésének eldön-tése előtt áll. A vizsgálóbíró és a törvényszék is a fogvatartást mondották volt ki, ami ellen Chudy felebbezett a kir. táblához s most en-nek a határozatát várja.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyvárad kir. törvényszék büntető osztálya ma Nagy Jó-zsef elnöklése alatt nyilvános ülést tart, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá:

Fisch Dávid és társa uzsora vétsége.

Dáskál György zsarolás vétsége.

Buhás Éva lopás büntette.

REGÉNY-CSARNOK.

Tom és én.

Irta: I. van Woude.

33

»Talán agronom-nak vagy ingénieur agricole-nak nevezem magamat?« feleli ő vidám gunnyal. De a midőn látja, hogy komoly maradok, határozott hangon a követke-zőket mondja: »Mit ér ez, hogy minek mondja az ember magát, azt hiszem, hogy csak az szá-mit, mi az ember?«

Nem mertem erre válaszolni. A mult hé-ten, midőn egy zenei estélyen voltunk, valaki egydalamról azt mondotta, hogy »stilszerű«, mire Tom rögtön megkérdezte mély hangjain: »Mi az stilszerű?«

Senki sem felelt. Kinos csend állott be. Talán senkisémm tudott válaszolni e kérdésre; én sem tudtam volna reá válaszolni, de az ember úgy tesz, mintha értene a műkifejezéseket. Tom volt az egyedüli, a ki ostobaságát el-árulta — és én legjobban egy egérlyukba sze-rettem volna elbujni.

Hasonló eset történt a minap a műipar kiállításán. Nem tudtam betelni egy antik vi-rágtartó szemlélésével; valóságos kincs volt; végtelenül tiszta valami és kedves volt a színek összeállításában és a készítésében.

»O Tom, milyen nagyszerű!« kiáltok fel. »E virágtartót örökké nézhetném!«

Egy pillanatig rá néz, majd azt mondja: »Nem rossz!«

Istenem, nem rossz! Mily kifejezés! Ha senki sem lett volna közelünkben! Így azon-ban szégyenlem magamat a két ur előtt, kik mellettünk állottak és megfordultak, amint minket meghallottak.

Ekkor Adél egyik ismerősével odajött, aki úgy körülbelül negyven éves lehetett.

Hallom, hogy Mannsfeldtnek hívják, kapi-tány valamelyik ezredünkben, és megint Adél volt, aki bemutatott.

— Nővérem Madelon.

— Borne asszony; teszem én hozzá, kija-vitva nővéremet.

Adél arczán elégtelenség tükröződik visz-sza. Azt akarja talán, hogy én valami »ujmódi« szerelmes regény hősnője legyek? Tőle minden kitelik, ha azzal Tom-ot bosszanthatja; mert

ha nekem nem is mondja, és ha én Tom véleményét felőle el sem is árultam, mégis meg vagyok győződve, hogy Adél őt ki nem állhatja.

A kapitány, úgy látszik udvarias és mulattató ember; beszélgetésünk azzal az ő ajánlatával végződik, hogy engem másnap szánkájával nagyobb kirándulásra viszen magával.

Alex és Adél szintén részt akarnak venni a kiránduláson.

Még csak két napja esett a hó, és mint-hogy még nem szánkáztunk, az ajánlatot későre meg elfogadjuk.

Szánkázni — ez is egyike azoknak az óhajoknak, melyek nem teljesülnek.

A sziporkázó havon amugy igazán végigsurranni, mialatt a lovak csilingelő szerszáma a hideg, zuzmarás levegőt poétikus hangokkal betölti s mintegy vilányt ad a kedves mulatsághoz — ez bizony oly elragadó, hogy nem tudtam ellentálni a varázsának.

És még soha sem volt részem benne.

A Brinio-örökség kocsiszíne alatt pedig ott pompázik »bevarrva« az óvó-lepelbe egy elegáns szán, melynek tavaly elégséges hó hiányában nem lehetett hasznát venni.

Végre valahára részem lesz a gyönyörű kedvtöltésben.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A hódoló felvonulás

Budapest, június 2. (Saj. tud. táv.)

A hódoló felvonulás szemlélésére az országháztéren a diplomaták és külföldi sajtó részére tribünt állított Bánffy Dezső báró miniszterelnök.

Ifjusági tornaverseny.

Budapest, június 2. (Saját tud. táv.)

Ma volt az ifju magyar tornászok országos tornaversenyének első napja. A versenyen megjelent a király is. a ki a legnagyobb meglepéssel szemlélte végig az ifjak mutatványait. Az ifjuság gyönyörű felvonulással mutatta be hódolatát a király előtt.

A millenniumi ünnepségnek kétségen kívül a tanuló ifjuság mai tornaversenye képezte egyik legszebb pontját, mely örök-ké felejthetetlen marad az abban résztvettek előtt.

A nagyarányu verseny-tér tribünjein a főváros és az ország minden vidékéről ideözönlött közönség színe-java foglalt helyet.

A versenytér csömöri-uti oldalán a király számára külön udvari páholyt rendeztek be nagy diszszel és fényes pompával. E tribün előtt gyülekeztek 3 óra körül Wlassics Gyula, Dániel Ernő, Josipovich Imre, Lukács László magyar miniszterek, Gromon államtitkár, Berzeviczy Albert v. b. t., Szapáry Géza gr., Széchenyi Béla gróf, Forinyák altábornagy, a magyar képviselőház számos tagja, a kiállítás igazgatósága majdnem teljes számban, a számos előkelő tanférfiu és közéletünk több kimagasló alakja. A mikor már a Stefánia-ut felől a felvonuló tornászifjak első csoportja belépdelt a tere, jelentették a király érkezését, ki Bolfras és Paar gróf hadsegédek kíséretében érkezett meg és kit Wlassics közoktatásügyi miniszter üdvözölt néhány szóval, hálás köszönetet mondva neki megjelenéséért.

A királynak rendkívül tetszettek az az ifjak, tapsolt nekik és odakiáltotta: Nagyon jól van fiaim, nagyon derék, pompás! Ő felsége igen jó kedvében volt, az ifjak közé vegyült és többeket kitüntető megszólításával.

A június 8-iki diszgyülés.

Budapest, június 2. (Saj. tud. táv.)

A miniszterelnökség a június 8-iki ünépségekre már kiosztotta a jegyeket a meghívottaknak.

Közgazdaság.

A gyümölcstermés. Az idén az egész országban, különösen azonban a keleti vármegyékben és a királyhágóntuli részekben lassan fakadt a természet; ezeken a vidékeken nagyon is üdvös volt ez a lassu haladás, mert az áprilisi és májusi hűvös időjárás a ritka kivétellel gyönyörűen álló gyümölcsfák termő rügyeit tönkretette volna. Így is pl. a kajszinbarack, dió és mandula szenvedett. Az ország más vidékein is megviselte az erős fagy a korai gyümölcs-féléket, főképp a kajszint és mandulát, de a többi gyümölcs-fajokban kevés kárt okozott. Ha a cserebogarak milliárdjai nem lepték volna el az ország keleti vidékeit, valamint az alföld több vármegyéjét s az időrás kedvező maradna, úgy az idén évek óta nem tapasztalt nagy gyümölcstermésünk lenne. Ez időszerint a késői gyümölcsfélék, de a korai meggy, cseresznye, szilva, alma, körte és szamócafélek is általában véve jól állanak.

Terméskilátások. A gabonaneműek a kedvező időjárás következtében igen sokat javultak, s a hideg által okozott károk is már lassan helyrejönnek. A korai vetésű gabonák már többnyire kalászatok hánnyák, a későbbiek is igen szépek és egészségesek. A tengerit, burgonyát és cukor-répat már majdnem mindenütt kapálják, sőt egyes helyeken már el is végezték a kapálást. A nyugoti részekben igen sok esőzés volt, a mely azonban most már megszűnt.

Gabonakiviteli ánkét. A magyar államvasutak igazgatósága előkészületeket tesz egy gabonakiviteli ánkét egybehívására. Az ánkétnek az a célja, hogy a gabonakivitel előrelátható alakulásáról tanácskozzék, a kivitel mennyisége iránt tájékoztatást nyújtson s a kivitel várható irányait illetőleg időpontját is megállapítsa. Az ánkétre, melyet még ebben a hónapban meg fog tartani, az államvasutak kereskedelmi főosztályának vezetőin kívül meghívják a földmivelési és kereskedelmi miniszterium illető osztályait, a déli vasut és a hajózási vállalatok igazgatóságát, az összes nagyobb fővárosi gabonakereskedőket a szállító-czégek és a többi érdekelt kereskedelmi vagy közlekedési vállalatok képviselőit. Az értekezleten az államvasutak igazgatósága jelentést fog tenni arról, hogy milyen előkészületeket tett a gabonakiviteli forgalom akadálytalan lebonyolítására és hogy miképpen akarja kikerülni az évenként tapasztalható vagyonhiányt. Az igazgatóság kérdőíveket küldött szét az összes jelentékenyebb állomások főnökeihez, a végből, hogy a gazdák-tól beszerzendő információk alapján tájékoztatást nyerjen az egyes vonalokon várható forgalomról.

A 64-es sorsjegyek húzása. Bécsből táviratozzák, tegnap volt az 1864-iki sorsjegyek sorszámainak húzása. Kihúztak a következő sorsszámok: 82 133 190 204 225 228 244 288 463 500 766 799 974 1004 1314 1323 1360 1447 1454 1682 1851 2000 2041 2057 2113 2199 2304 2447 2496 2642 2845 2863 2874 2959 3106 3163 3228 3523 2656 3681 3841 3849 3876 3890 3915. A főnyereményt a 133 sor. 77. sz. sorsjegy nyerte; 20,000 frtot nyert 1447 sor. 24 szám, 10,000 frtot nyert 82 sor. 54. sz., 5000 frtot nyertek 2000 sor. 42 szám és 3876 sor. 18 szám, 2000 frtot nyertek 1323 sor 92 szám és 3890 sor 40 szám, 1000 frtot nyertek 1851 sor. 100 szám, 3841 sor. 84 sz. és 3915 sor. 48 szám.

Terménytőzsde.

Budapest, június 2.

B u z a tavaszra, bácskai	6.61
» tavaszra, északi	6.62
» szeptember-októberre, bácskai	0.—
» szept.-okt.-re északi	0.—
R o z s tavaszra, bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i június-júliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.20
» aug.-szept.re, északi	10.25

Bécs, június 2.

B u z a tiszai	7.20—7.60
» bányási	6.88—6.90
» bácskai	0.—0.—
» szokványáru őszre	6.25—6.85
B u z a szokványáru tavaszra	0.—0.—
R o z s tiszavidéki	0.6.—6.03
» szokványáru őszre	—0.—
» szokványáru tavaszra	6.12—6.14
T e n g e r i magyar	4.30—4.40
Z a b, magyar kereskedelmi	6.50—6.65

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. június 2.

Magyar aranyjárdék 4%	122.25
Magyar koronajárdék	98.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	152.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	137.50
Osztrák járadék papírban	101.—
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	122.25
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	144.50
Osztrák magyar bankrészvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	375.—
Osztrák hitelintézeti részvény	346.70
Osztrák-magyar államvasuti részvény	351.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.53
Német birodalmi márka	58.80
London vista	120.05
Páris vista	47.65
20 márkás arany	11.76

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

Szerdán, 1896. június 3-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

harmadszor

K L Á R I,

v a g y a

a montargisi fegyvergyakorlatok.

Operette 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, Csütörtökön, 1896. június 4-én,

két előadás.

Délután 4 órakor félhelyárral:

C S I K Ó S.

Eredeti népszimű 3 szakaszban.

Kezdeté délután 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárral:

Goldstein Számi.

Énekes bohózat 3 felv.

E l ő k é s z ű l e t e n :

A 3 K Á Z M É R.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban.

PILLANGÓ-CSATA.

Szimű 4 felv.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közszenynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártó Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; foraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csás. és kir. udvari szállító, Rudolstadt (Thüringia).



Biharmegyei takarékpénztár.

Hirdetmény.

A m. kir. kormány által az 1895. évi LI. törv.-cikk alapján a milleniumi ünnepek emlékére O. felsége Apostoli Királyunk mellképével ellátott és Árpád vezér honfoglalását ábrázoló **egy millió darab**

milleniumi emlékkoronák

verettek, melyek külön e célra készített tokokban

egy forint eladási ár mellett kerülnek forgalomba és **intézetünk pénztáránál** kaphatók.

Elárusítóknak, valamint nagyobb megrendeléseknél **jutalékot** engedélyezünk.

Nagyvárad, 1896. május 26-án.

Az igazgatóság.

Borszéki víz egyedüli főraktára Nagyvárad és Biharmegyére.

Megérkeztek

az összes friss töltésű ásvány és gyógyvizek, melyek közül Bihar-megye és Nagyvárad területére

ez évtől egyedül és kizárólagos főraktárt

birunk, a következők:

- Borszéki** borviz,
- Bikszádi** égvényes konyhasós savanyu víz,
- Selters** originál víz,
- Vénus** égvényes savanyu víz.

Fontos: Miután az összes ásvány és gyógyviz készletünk a városi tisztii főorvosi hivatal ellenőrködése alatt áll,

raktárunkon folyton csak a legfrissebb töltésű vizek vannak, mivel a más évről visszamaradtak megsemmisítettek, ugyanazért legmelegebben ajánljuk a t. cz. vevő közönségnek szükségleteit raktárunkból fedezni.

113 6-6

Kitünő tisztelettel

K Á D Á R és K I S S.

Bikszádi savanyuvíz egyedüli főraktára Nagyvárad és Biharmegyére.

Lapunk számára hirdetések felvétetnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
FONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS EGYEB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVALLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSES KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

PAPIR- és IRODASZEREK

* * * * * raktára. * * * * *

Kitünő minőségű, cégünkkel ellátott aczéltollak.